

Diakonian näkökulma ikäihmisten eksistentiaaliin kysymyksiin

Åsta Marie Olafsson

Existential Issues and Existential Conversations in Old Age: A Diaconal Approach. 2023. Oslo: VID Specialized University. 113 sivua. <https://hdl.handle.net/11250/3123553>.

Käsillä oleva Åsta Marie Olafssonin diakonian alan väitöskirja tarkastelee ikäihmisten eksistentiaalisia kysymyksiä ja niiden kohtaamista. Väitöskirja koostuu yhteenveto-osuudesta ja kolmesta vertaisarvioidusta artikkelista. Tutkimus perustuu kahteen empiiriseen aineistoon: ikäihmisten haastatteluihin sekä eksistentiaalista tukea tarjoavien diakonien haastatteluihin.

Olafssonin poikkeittieteellinen väitöskirja yhdistää vahvasti diakonian, teologian, psykologian ja hoitotieteen näkökulmia. Erityisen ansiokkaaksi työn tekee Olafssonin paneutuminen diakoniatyöntekijöiden kokemuksiin – yllättävää on se, että kansainvälistä aikaisempaa tutkimusta, joka perehtyisi diakoniatyöntekijöiden kokemuksiin eksistentiaalisen tuen äärellä vanhustyössä, ei juurikaan ole.

Kokonaisuutena väitöskirja kiinnittyy eksistentiaalisen terveyden vahvistumassa olevaan pohjoiseurooppalaiseen tutkimustraditioon. Diakonian tutkimuksen näkökulmasta Olafsson kiinnostavasti ankkuroituu Trygve Wyllerin heterotopian käsitteen kautta tarkastelemaan sekä ikääntymistä että eksistentiaalisia kysymyksiä marginaaliseen positioon ajautumisen kautta. Tutkimus osoittaa ns. tuplamarginalisoitumisen tutkimusteeman äärellä: jo ikääntyminen itsessään työntää ihmisen marginaaliasemiin yhteiskunnassa, mutta tämän lisäksi tabu eksistentiaalisten kysymysten äärellä aiheuttaa sen, että nämä kysymykset uhkaavat jäädä vaille kuulijaa. Diakoninen osaaminen tarjoaa vastauksen tätä marginalisoitumista vastaan.

Väitöskirja on tärkeä lisä diakonisen hoitotyön, ikääntyvien hoivan ja eksistentiaalisen terveyden tutkimuksen kentässä. Kirja herättää pohtimaan, miten yhteiskunnallisesti tulisi suhtautua ikääntyvien marginalisoitumiseen ja miten diakonia voisi edelleen kehittyä tässä kontekstissa.

Suvi-Maria Saarelainen